

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/2/2023
Identifikačné číslo spisu:	2717204836
Dátum vydania rozhodnutia:	16.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2717204836.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemč ekovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobkyne Mária Škoubová - ŠPERK, Holíč, Bratislavská 3, IČO: 33 814 708, zastúpenej advokátkou JUDr. Annou Mišekovou, Holíč, Nám. Sv. Martina 9, proti žalovanému Ing. Karol Lacko - NOBA - MERK FOOD, Holíč, Staničná 1522/20, IČO: 22 706 852, zastúpený advokátom, JUDr. Václavom Sosnom, Skalica, Nám. Slobody 2, o 1 477,71 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 7Cb/26/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. marca 2022 č. k. 21Cob/118/2020 - 308, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Skalica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 7Cb/26/2017-211 zo dňa 29.7.2020 (druhý v poradí) rozhodol v prvom výroku tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 1 311,31 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 388,80 eur od 22.12.2015 do zaplattenia, s úrokom s omeškania 8,05% ročne zo sumy 388,80 eur od 29.1.2016 do zaplattenia, s úrokom s omeškania 8,05% ročne zo sumy 533,71 eur od 27.2.2016 do zaplattenia; zmluvnú pokutu vo výške 0,1% za každý deň omeškania zo sumy 388,80 eur od 22.12.2015 do zaplattenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,1% za každý deň omeškania zo sumy 388,80 eur od 29.1.2016 do zaplattenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,1% za každý deň omeškania zo sumy 533,71 eur od 27.2.2016 do zaplattenia. Druhým výrokom súd prvej inštancie priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Žalobkyňa odôvodnila žalobu tým, že prenajala žalovanému na základe zmluvy o nájme nebytových

priestorov priestor č.1/2013 dňa 7.1.2013. Dňa 15.2.2015 podpísali dodatok č. 1 k predmetnej zmluve, ktorým sa zmenilo nájomné a doba nájmu na dobu určitú, od 1.3.2015 do 28.2.2016. Žalovaný na začiatku faktúry platil, ale faktúru č. 20150326 z 17.9.2015 a ďalšie neuhradil. Po ukončení nájomného vzťahu si žalobkyňa dňa 29.2.2016 započítala žalovaným zloženú kauciu 1 000 eur na úhradu starších faktúr, žalovanému ostala nezaplatená suma 1 477,71 eur, ktorú napriek výzvam neuhradil.

3. Súd prvej inštancie rozhodol pôvodne rozsudkom č. k. 7Cb/26/2017-151 zo dňa 23.4.2019, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 166,40 eur s príslušenstvom a vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II). Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 21Cob/64/2019-176 zo dňa 31.3.2020 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výroku II.). Uviedol, že súd prvej inštancie musí v novom konaní vychádzať zo záveru ohľadom platnosti dodatku č. 1 ako celku, bez možnosti jeho delenia na časť týkajúcu sa zníženia nájmu, ktorú súd prvej inštancie vyhodnotil ako platný právny úkon a na časť o zmene nájmu z doby neurčitej na dobu určitú, ktorú prvoinstančný súd vyhodnotil ako úkon neplatný.

4. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie ustálil, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno v tom, že by žalobkyňa vedela/mala vedieť, že Ing. W. (zamestnanec žalovaného) nebola oprávnená dodatok podpísať, resp. že by vedela, že dodatok podpísala Ing. W..

Z vykonaného dokazovania podľa súdu prvej inštancie vyplynulo, že táto zamestnankyňa nemala osobitné poverenie robiť za žalovaného úkony, avšak ňou podpísané listiny opatřila pečiatkou žalovaného. Súd prvej inštancie dospel k záveru že žalobkyňa nemala dôvod pochybovať o tom, že Ing. W. konala za žalovaného, ak počas celej doby nájomného vzťahu s nikým iným zo strany žalovaného nekomunikovala (okrem uzavretia nájomnej zmluvy priamo so žalovaným). Žalobkyňa nemala dôvod skúmať, kto podpísal dodatok č. 1, keďže ho nechala na podpis v prevádzkarni žalovaného, preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa pri konaní s touto zamestnankyňou bola dobromyseľná v tom, že koná s osobou oprávnenou za žalovaného konať, keďže už pri uzavieraní nájomnej zmluvy vykonávala úkony (napr. skontrolovanie elektromeru, podpísanie preberacieho protokolu) a následne robila aj ďalšie úkony (komunikácia ohľadom zníženia výšky nájomného, pričom následne žalovaný aj nižšie nájomné platiť začal). Žalobkyni sa z prevádzkarne žalovaného vrátil podpísaný dodatok č. 1 opatřený pečiatkou žalovaného, žalovaný znížené nájomné platil, preto súd prvej inštancie vyhodnotil, že žalobkyňa bola dobromyseľná, keďže z jej strany nebol dôvod pochybovať o oprávnenosti Ing. W. konať za žalovaného. Bolo nesporné, že žalovaný riadne platil faktúry za nájom vo výške zníženého nájmu mesačne 388,80 eur, teda žalovaný vedomosť o existencii dodatku č. 1 mal.

Súd prvej inštancie uzavrel, že dodatok č. 1 k nájomnej zmluve je platný a záväzky z neho plynúce sa viažu k povinnostiam priamo žalovaného, a to vrátane doby trvania nájomného vzťahu od 1.10.2015 do 28.2.2016.

5. Žalovaný tvrdil, že navštívil žalobkyňu s výpoveďou z nájomnej zmluvy a táto jej bola zaslaná aj emailom dňa 30.9.2015, tento e-mail podpisovala Ing. W., ale samotná výpoveď k e-mailu pripojená nebola a nebola ani žalovaným súdu predložená. Zhodným tvrdením strán bolo preukázané, že žalovaný sa z priestorov odsťahoval skôr než 28.2.2016, pričom žalobkyni kľúče od prenajatého priestoru odovzdala Ing. W. až začiatkom roku 2016, avšak zmluvné strany nepodpísali protokol o vrátení priestorov ani neodpísali stav meračov. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že nájomný vzťah trval od 1.3.2015 do 28.2.2016 a žalobkyňa mala teda nárok

na nájomné za toto celé obdobie a v takom rozsahu jej ho súd prvej inštancie priznal spolu s príslušenstvom a zmluvnou pokutou. Osobitne sa súd prvej inštancie vysporiadal s nárokom na zaplatenie nedoplatku za odobratú elektrinu za rok 2015 a vyhovel žalobe aj v tejto časti.

6. Súd prvej inštancie na záver konštatoval, že žalovaný sa na pojednávanie dňa 29.7.2020 nedostavil, neospravedlnil, nežiadal odročť pojednávanie, preto súd konal a rozhodol aj bez jeho prítomnosti. Žalovaný bol riadne a včas o termíne pojednávania upovedomený priamo osobne na predchádzajúcom pojednávaní, na ktorom žiadal vypočuť navrhnutého svedka a súd mu uložil aj zabezpečiť osobnú účasť svedka na pojednávaní. Deň pred pojednávaním zaslal právny zástupca

žalovaného súdu vyjadrenie k veci, pričom až po vyhlásení rozsudku, na nasledujúci deň 30.7.2020, doručil právny zástupca žalovaného súdu ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní z dôvodu, že na pojednávanie na deň 29.7.2020 mal zabezpečené substitučné zastúpenie iným advokátom, ktorému dal splnomocnenie dňa 28.7.2020 a substitučné splnomocnenie s týmto dátumom súdu predložil. Ďalej uviedol, že dňa 29.7.2020 v ranných hodinách došlo k náhlemu zhoršeniu zdravotného stavu splnomocnenej advokátky, preto sa pojednávania nezúčastnila. Ošetrojúcim lekárom bola v tento deň aj uznaná PN od 29.7.2020, o čom doložil jej PN-ku. Právny zástupca žalovaného však neodôvodnil neúčast' ním navrhnutého svedka, pričom v ospravedlnení uviedol, že v čase pojednávania bol odcestovaný a nebolo v jeho možnostiach zabezpečiť iného advokáta namiesto indisponovanej splnomocnenej advokátky. Súd prvej inštancie k tomu uviedol, že z písomného ospravedlnenia vyplynulo, že právny zástupca mal vedieť o indispozícii splnomocnenej advokátky a jej nemožnosti dostaviť sa na pojednávanie ešte pred začiatkom pojednávania, avšak súdu túto skutočnosť neoznámil, ani nežiadal odročiť pojednávanie.

7. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 21Cob/118/2020-308 zo dňa 25.3.2022, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku potvrdil. Druhým výkonom žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

8. Odvolací súd uviedol, že pre rozhodnutie vo veci bolo podstatným, či nájom nebytového priestoru, a s tým súvisiaca povinnosť žalovaného platiť dohodnuté nájomné a odplatu za služby spojené s nájomom nebytového priestoru, trval aj v rozhodnom období od 1.12.2015 do 28.2.2016, teda či k platnému ukončeniu nájmu nedošlo výpoveďou zo strany nájomcu ku dňu 31.11.2015. So závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil.

9. Odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno a obsah ako aj doručenie písomnej výpovede z nájmu žalobkyni žalovaný nepreukázal. Podľa odvolacieho súdu pre rozhodnutie súdu o nárokoch uplatnených v žalobe nebolo rozhodným, či sporná nájomná zmluva bola platne zmenená v časti výšky nájomného a v časti doby trvania zmluvy dodatkom alebo nie, a teda bezpredmetné tak boli podľa odvolacieho súdu námietky žalovaného týkajúce sa nesprávnej aplikácie ust. § 15 a § 16 Obchodného zákonníka na prejednávajúcu vec. Odvolací súd aj s ohľadom na skutočnosť, že samotné vyčíslenie zostatku neuhradeného nájomného žalovaný v konaní nenamietal, vyhodnotil ako správny záver súdu prvej inštancie o potrebe uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni titulom nezaplateného nájomného žalovanú sumu a príslušenstvo.

10. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd námietku žalovaného, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil potenciálnu relevanciu žalovaným navrhnutého dôkazu, výsluchu svedka - obchodného riaditeľa žalovaného. Odvolací súd konštatoval, že žalovaný tvrdil, že doručením písomnej výpovede poveril obchodného riaditeľa, ktorý mal následne o jej doručenie požiadať pani Ing. W.. Tieto skutkové okolnosti sporné neboli, teda nebola ani potreba žalovaným navrhovaného svedka v konaní vypočúť. Odvolací súd dodal, že z návrhu žalovaného na vypočutie tohto svedka vyplynulo, že tento mal byť vypočutý za účelom objasnenia všeobecnej obchodnej zvyklosti žalovaného pri jeho komunikácii s jeho obchodnými partnermi (aj žalobkyňou), ktoré skutkové okolnosti neboli dôležité pre rozhodnutie vo veci. Odvolací súd preto uzavrel, že námietka žalovaného o nevykonaní náležitého dokazovania navrhnutého sporovými stranami v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci nie je dôvodná.

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) včas dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo ho zmenil tak, že žalobu zamietne.

12. V dovolaní uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležité odôvodnenie, ktoré by dávalo presvedčivú odpoveď ohľadom posúdenia rozhodujúcich skutkových a právnych argumentov žalovaného. V odôvodnení nie je podľa dovolateľa uvedené, prečo sa súd nezaoberal svojvoľnou zmenou v skutkových záveroch súdu prvej inštancie pri hodnotení skutkovej otázky podania výpovede z nájmu, ktorá bola podľa dovolateľa kľúčová. Tvrdil, že bez presvedčivého a jednoznačného odôvodnenia skutkového zistenia, či žalovaný podal alebo nepodal výpoveď z nájmu, nemožno predmetnú vec preskúmať. Poukazuje na to, že súd prvej inštancie vo svojom druhom rozhodnutí uviedol opačné skutkové zistenie o žalovanom podanej výpovedi z nájmu oproti svojmu skoršiemu rozhodnutiu, kde konštatoval splnenie podmienky doručenia výpovede, pričom tejto zmene skutkového zistenia nepredchádzalo vykonanie nových dôkazov súdom prvej inštancie po vydaní jeho skoršieho rozhodnutia. Ďalej namietal, že podkladom pre zmenu skutkového zistenia v prvom rozhodnutí súdu prvej inštancie nebolo zopakovanie dokazovania odvolacím súdom. Dovolateľ mal za to, že súd sa pri svojom rozhodovaní nevysporiadal s návrhmi a argumentami žalovaného, čím si nespĺnil svoju povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, čoho dôsledkom je arbitrárne, nedostatočné a nepreskúmateľné rozhodnutie.

13. Vadu podľa ust. § 420 písm. f) CSP videl dovolateľ tiež v tom, že odvolací súd nepostupoval správne, pretože pri svojom rozhodovaní opomenul, že v rozhodovaní súdu prvej inštancie došlo k závažným pochybeniam. Uviedol, že je v rozpore so zásadou legitímneho očakávania, aby súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní v rovnakej veci dospel v jednom rozsudku k skutkovému zisteniu o tom, že výpoveď z nájmu podaná bola a súčasne v druhom rozsudku bez doplnenia dokazovania dospel k opačnému skutkovému zisteniu. Mal za to, že takýto postup vykazuje znak svojvôle a arbitrárnosti.

14. Ďalej namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ktorú videl v skutočnosti, že odvolací súd sa opomenul zaoberať neodôvodnenou a svojvoľnou rozpornosťou v skutkových zisťeniach, ktoré boli uvedené v prvom a v druhom rozhodnutí súdu prvej inštancie ohľadom podanej výpovede. Podľa dovolateľa mal odvolací súd rozpornosť skutkových zisťení súdu prvej inštancie v rozhodnutiach prehliadnuť, pričom sa s touto otázkou v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal, v dôsledku čoho je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné.

15. Poukazoval na to, že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s rozhodujúcimi otázkami a argumentami žalovaného, pričom sa mal len stotožniť so skutkovými a právnymi závermi uvedenými v druhom rozhodnutí súdu prvej inštancie, avšak na dôležité argumenty a otázky žalovaného náležite neodpovedal. Odvolací súd podľa dovolateľa nevysvetlil, na základe akých skutočností a zákonných ustanovení akceptoval svojvoľnú zmenu v skutkových záveroch súdu prvej inštancie pri hodnotení skutkovej otázky ohľadom žalovaným podanej výpovede, pričom odvolací súd nepredložil úplný a konzistentný právny názor na hodnotenie predmetnej právnej veci, čím nedal presvedčivé odpovede na otázky významné pre rozhodnutie.

16. Záverom uviedol, že nesprávnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu podľa dovolateľa spočívala najmä v tom, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je arbitrárne a je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 os. 1 Dohovoru o ľudských práv, pričom podporne poukázal na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu SR.

17. K dovolaniu žalovaného žalobca uviedol, že odvolací súd postupoval správne, pričom jeho konaním nedošlo k takému zásahu, ktorý by bolo možné hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces, preto nedošlo k naplneniu predpokladov pre dôvod zmätočnosti podľa ust. § 420 písm. f) CSP. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol dovolanie žalovaného zamietnuť.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v ktorého neprospech bolo

rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

19. Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu dovolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu dovolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu dovolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

20. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

K námietke porušenia práva na spravodlivý proces § 420 písm. f) CSP

21. K tvrdenej vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) CSP malo dôjsť v dôsledku toho, že sa odvolací súd nevysporiadal s námietkami a argumentami dovolateľa, tiež že rozhodnutie dovolacieho súdu neobsahuje náležité odôvodnenie, a teda je arbitrárne a nepreskúmateľné.

22. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

23. Aby bola daná prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

24. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

25. Pokiaľ sa odvolací súd po preskúmaní veci a napadnutého rozhodnutia stotožní s názorom vysloveným súdom prvej inštancie bez toho, aby vytkol obsah odôvodnenia rozhodnutia, nemožno túto skutočnosť považovať za vadu, ktorá by napĺňala predpoklady zákonom stanoveného dovolacieho dôvodu len preto, že sporová strana s rozhodnutím nesúhlasí.

Z ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, upravujúceho náležitosti odôvodnenia rozhodnutí odvolacieho súdu, vyplýva, že odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal

a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté.

26. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vo väzbe na ust. § 393 ods. 2 veta prvá CSP vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal

v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa teda musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami/námietkami uvedenými v odvolaní. Súčasne z čl. 3 ods. 1 CSP vyplýva, že každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s ústavou, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

27. Dovolací súd uvádza, že inštitút dovolania je súčasťou subsystému opravných prostriedkov, ktorými možno za stanovených podmienok prelomiť právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov, pričom z hľadiska jeho prípustnosti, ako aj priebehu konania je primárne zameraný na odstránenie väd zmätočnosti a nesprávneho právneho posúdenia veci,

a nie na odstránenie skutkových deficitov civilného sporového konania. Vady vyskytujúce

sa v priebehu zisťovania skutkového stavu veci môžu zakladať porušenie práva na súdnu ochranu len celkom výnimočne, najmä v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla určitú intenzitu, pričom tieto vady sa prelínajú s právom na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia (vrátane aspektu predvídateľnosti a presvedčivosti) a prejavujú sa primárne ako deficit primeraného odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu. Ide o prípady

tzv. opomenutých dôkazov (nevykonanie dôkazného prostriedku bez vecného zdôvodnenia v odôvodnení konečného rozhodnutia) a extrémneho nesúladu medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi na jednej strane a vykonanými dôkazmi na strane druhej.

28. Zároveň dovolací súd poukazuje na to, že nie je oprávnený preskúmavať správnosť

a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané sudy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové sudy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho ustálil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi

v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod) a či konajúci súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté

v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

29. Podstatná časť dovolania, podľa jeho obsahu, smerovala práve k prehodnoteniu skutkových zistení a záverov, ku ktorým v konaní dospeli sudy nižšej inštancie, a najmä odvolací súd vyhodnotením vykonaného dokazovania. Pokiaľ odvolací súd svoj záver o nedodržaní dôkaznej povinnosti a následne neunesení dôkazného bremena žalovaného k jeho tvrdeniu o zániku nájomného vzťahu uplynutím výpovednej doby na základe písomnej výpovede (skutkové tvrdenia žalovaného o ukončení nájmu k tomuto dátumu a zániku povinnosti platiť nájomné a odplatu za služby spojené s nájmom nebytového priestoru boli sporné), oprel o zistenie, že písomné vypovedanie nájomnej zmluvy žalovaným nebolo preukázané, keďže súd prvej inštancie dospel k záveru, že obsah a doručenie písomnej výpovede z nájmu žalobkyni

sa žalovaným v konaní nepreukázalo, a žalovaný písomnú výpoveď súdom nižšej inštancie nedoručil, čo vyplynulo aj z vykonaného dokazovania, išlo potom o skutkové zistenia

a hodnotenia súdov nižších inštancií. Tie však, ako dovolací súd uviedol vyššie, bez ďalšieho nemôžu tvoriť predmet prieskumu v dovolacom konaní. Odvolací súd jasne vysvetlil, že výsledok sporu súvisí s dôkaznou núdzou žalovaného a neunesením jeho dôkazného bremena, teda nedostatočným preukázaním skutkových tvrdení.

30. Dovolací súd dodáva, že v sporovom konaní súd pri rozhodovaní vychádza zo skutkového stavu veci, zisteného podľa výsledkov dokazovania a jeho hodnotenia. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočne vysvetlil dôvody potvrdenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, uviedol podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré dôkazy vykonal, ako ich vyhodnotil, zhrnul skutkový stav a tiež ako právne vec posúdil, preto napadnuté rozhodnutie nemožno z hľadiska námietok dovolateľa považovať za arbitrárne resp. nedostatočne odôvodnené a z tohto dôvodu za vykazujúce vady zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP.

31. Podľa presvedčenia žalovaného odvolací súd spôsobil procesnú vadu konania v zmysle

§ 420 písm. f) CSP aj tým, že v rozpore ust. § 383 CSP nevychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie v pôvodnom prvom rozhodnutí, ale vychádzal z jeho aktuálneho rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie mal uviesť opačné skutkové zistenia o žalovaným podanej výpovedi z nájmu, a to napriek tomu, že súd prvej inštancie ani odvolací súd nedoplnil, ani nezopakoval dokazovanie. Podľa ust. § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Treba dodať, že podľa § 384 ods. 1 CSP odvolací súd sám zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonal súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla

(§ 384 ods. 2 CSP).

32. V danom spore odvolací súd pôvodne zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec

mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom mal súd prvej inštancie vychádzať zo záveru o platnosti dodatku č. 1 ako celku bez možnosti jeho delenia na časť týkajúcu sa zníženia nájmu a časť o zmene nájmu z doby neurčitej na dobu určitú. Následne po opätovnom rozhodnutí súdu prvej inštancie odvolací súd v potvrdzujúcom rozsudku posudzoval vykonané dokazovanie, pričom odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, konštatujúc správnosť jeho záverov. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami

a z nich vyvedenými skutkovými závermi súdu prvej inštancie tak, ako boli uvedené v jeho aktuálnom rozhodnutí, preto nemal odvolací súd dôvod dokazovanie zopakovať alebo doplniť

(§ 384 ods. 1 a 2 CSP). Z tohto dôvodu odvolací súd zastával názor, podľa ktorého sa v danej veci nevyžadovalo doplnenie dokazovania, resp. vykonanie ďalších dôkazov.

Procesný postup odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohol viesť k procesnej vade zmätočnosti tvrdení žalovaným, preto za neopodstatnenú považuje dovolací súd aj túto námietku žalovaného.

33. Ohľadom tvrdení nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho rozhodnutia dovolací súd uvádza, že

do práva na spravodlivý proces nepochybne patrí právo sporovej strany na preskúmateľné a dostatočne odôvodnené súdne rozhodnutie s náležitosťami vyžadovanými zákonnou úpravou procesného práva (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgias c. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

34. Žalovaný v podanom dovolaní namietal, že k vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) CSP došlo najmä v dôsledku toho, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho argumentmi a námietkami, čo malo za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolací súd uvádza, že za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti.

V takom prípade všeobecný súd svojim postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zjavné dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie

a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa -

ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy. Podobne ako v skutkovej oblasti, aj v oblasti nedostatočne zdôvodnenej právnej argumentácie nastávajú obdobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale tiež

aj so zásadami spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

35. Dovolací súd konštatuje, že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalovaného. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská sporových strán k prerokovávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery.

36. Námietka dovolateľa, týkajúca sa nedostatočného, resp. nepreskúmateľného rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, ktorá by zakladala vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, a ktorá by znamenala porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces, nebola dôvodná. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 CSP ani podľa ust. § 421 ods. 1 CSP.

37. Dovolateľ v zásade opakovane vznášal všetky dôvody a námietky, ktoré už boli v konaní pred súdmi nižšej inštancie vznesené a s ktorými sa tieto vo svojich rozhodnutiach aj vysporiadali. Podľa dovolacieho súdu, žalovaný zároveň vytýkal odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, pričom nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (napr. II. ÚS 465/2017).

38. Dovolací súd záverom konštatuje, že v prejednávanej spore nedošlo k namietanému porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces, a tento nebol postupom súdov nižších inštancií vylúčený z realizácie svojich procesných práv. Za týchto okolností tvrdenie dovolateľa, že postupom súdu došlo k procesnej vade v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala

porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces, nie je dôvodná, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle ust. § 447 písm. c) CSP pre jeho neprípustnosť.

39. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.